

Nr 217

Av herr Sköld m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om höjning av språngavgifterna för halvblodshingstar vid statens hingstdepå och stuteri vid Flyinge.

(Lika lydande med motion nr 181 i Första kammaren)

Under punkten om anslag till Statens hingstdepå och stuteri vid Flyinge: Avlöningar (IX huvudtiteln sid. 52) föreslår departementschefen för höjning av språngavgifterna för halvblodshingstar från nuvarande 75 till 200 kronor. Härigenom beräknas inkomsterna för hingstdepån stiga med 172 000 kronor. Departementschefen förmenar att den skillnad mellan inkomster och utgifter om ca 525 000 kronor som förelåg för budgetåret 1961/62 beträffande hingstdepån har lett till att varje unghäst av halvblod kostade staten ca 1 500 kronor. Denna uppgift förefaller högst överdriven, eftersom ingen hänsyn tagits till hingstdepåns och stuteriets kostnader för fullblodsaveln.

Den sålunda förordade höjningen av språngavgifterna innebär givetvis på en omväg minskning av statens stöd till halvblodsaveln. Visserligen antar departementschefen att stoägarna skulle kunna få täckning för den ökade omkostnaden genom uttagande av högre priser på försålda hästar. Men möjligheterna härtill beror givetvis på marknadsläget, och ingen kan därför förutse prisutvecklingen. Antagandet i fråga blir därför endast en förespegling. De ökade anslagen till å ena sidan arméns remontering, som chefen för försvarsdepartementet föreslår (IV huvudtiteln sid. 102), samt å andra sidan statens stöd åt amatörridsporten (IX huvudtiteln sid. 51) ger endast små möjligheter till ett högre hästpris. Dessa båda försäljningsställen är dock de viktigaste för avyttring av de bästa halvblodshästarna.

Den ifrågasatta minskningen av stödet till halvblodsaveln står i dålig överensstämmelse med statsmakternas utfästelser, senast 1959 i prop. nr 48, i samband med beslutet om avskaffandet av hästavelnsfonden och statens lånefond för hästavelns befrämjande. Då uttalades att stödet till hästaveln i princip skulle vara oförändrat. I detta sammanhang bör erinras om att anordningen med totalisator vid trav- och galopptävlingar just tillkom för att skaffa medel till befrämjandet av hästaveln. Viss del av inkomsterna därav tillfördes till en början via statliga fonder hästaveln. När sedermera av budget- och bokföringstekniska skäl dessa fonder efter hand

avskaffats, har vid varje tillfälle uttalats att statsstödet till hästaveln därigenom icke skulle förminska. Sedermera har visserligen framkommit förslag till nedprutning av detta stöd, men dessa har i överensstämmelse med ovan antydda utfästelser alltid avvisats av riksdagen. Under senare år har tendenser framträtt till att överflytta en del av stödet från statsbudgeten till hästsportorganisationerna. Sålunda träffades 1961 en överenskommelse mellan lantbruksstyrelsen och organisationerna inom trav- och galoppsporten om att dessa senare skulle svara för vissa uppfödning-premier till uppfödare av trav- och galopphästar. När dåvarande departementschefen lämnade riksdagen meddelande härom i IX huvudtiteln 1962 uttalade han att härigenom beräknades ej oväsentliga belopp komma att tillgodoföras landets hästavel. Jordbruksutskottet uttalade å sin sida (utl. nr 1, punkt 17) sin tillfredsställelse med denna överenskommelse och underströk samtidigt angelägenheten av att samtliga grenar inom hästaveln härvid kom att tillgodoses i tillbörlig mån. Till vad utskottet sålunda anfört lämnade riksdagen sitt bifall. Bakom vad som i detta avseende uttalades och beslöts låg otvivelaktigt en önskan att stödet till hästaveln icke skulle försämrats utan snarare förbättras.

Men fortsättningen har icke hittills infriat dessa förväntningar. Ovan nämnda riksdagsbeslut gav visserligen Kungl. Maj:t i regleringsbrevet 1962, punkt 21, lantbruksstyrelsen *för efterrättelse till känna*. I stället för att som Kungl. Maj:t sålunda anbefallt upptaga förhandlingar med ovan nämnda organisationer om riksdagsbeslutets genomförande förklarade sig styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 augusti 1962 icke kunna förorda den av riksdagen angivna anordningen. Styrelsen föreslog däremot att viss del av staten tillkommande vinstandelar av totalisatormedel skulle insättas på konto i riksbanken för att dessa medel därefter skulle av styrelsen fördelas till avelspremier. Förslaget i fråga torde vara budgettekniskt omöjligt. I yttrande den 5 september 1962 över förslaget avstyrkte riksrevisionsverket också detsamma och uttalade desslikes att det borde ankomma på lantbruksstyrelsen att i det syfte riksdagen avsett upptaga underhandlingar med vederbörande organisationer inom trav- och galoppsporten. Detta synes icke ha skett. Man kan sålunda konstatera att riksdagens ifrågavarande beslut hittills lämnats obeaktat. Någon anledning att förvänta stöd åt hästaveln på denna väg synes därför knappast föreligga i vad avser nästa budgetår. Så mycket större behov av vidmakthållande av tidigare statsstöd till halvblodsaveln bör därför vara för handen. Den chockartade höjningen av språngavgifterna borde redan på denna grund avvisas.

Oavsett frågan huruvida och på vad sätt avelspremier på längre sikt skall utgå till hästaveln finnes ytterligare en anledning att vänta med ställningstagandet till språngavgifternas höjd. Statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har den 28 december 1962 erhållit Kungl. Maj:ts

bemyndigande att tillkalla sakkunniga för utredning rörande statens stöd åt hästaveln och amatörridsporten samt därmed sammanhängande frågor. Hela detta område kommer följaktligen att inom de närmaste åren bli belyst från olika sidor och förslag om kanske långt gående förändringar att framläggas. Det får väl under sådana omständigheter anses olämpligt att allenast några år i förväg vidtaga en åtgärd som på ett radikalt sätt kan rubba bestående förhållanden. Efter utredningens slutförande bör konsekvenserna bättre kunna bedömas. Det finns nämligen anledning frukta att den avsevärda förhöjningen av språngavgifterna för halvblodshingstar, som här förevarande förslag innebär, kan komma att medföra en avsevärd nedgång i halvblodsaveln under de närmast följande åren. En dylik utveckling skulle inte blott föregripa utredningen utan dessutom vara till skada för det allmänna. Såsom överbefälhavaren påpekar i ett yttrande över betänkandet från vissa sakkunniga angående verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri vid Flyinge den 29 november 1962 har det visat sig svårt att anskaffa det årliga behovet av remonter. Bristen har fått täckas genom import. Han finner det därför synnerligen angeläget att åtgärder för närvarande ej vidtages, som begränsar möjligheterna och minskar intresset för avel av varmblodiga hästar inom landet.

Det synes oss med hänsyn till de olika omständigheter som här ovan påpekats rimligt att frågan om storleken av språngavgifterna för halvblodsaveln ej upptages till prövning förrän den nyligen igångsatta utredningen om statens stöd åt hästaveln och amatörridsporten föreligger. Ett beslut att bibehålla nu gällande språngavgifter kommer ej heller att på någon punkt föranleda ändring i de i nionde huvudtiteln upptagna anslagen, enär inkomsterna vid Flyinge även utan ökning av språngavgifterna väl täcker de utöver avlöningsanslaget förekommande omkostnaderna, varför uppräkning av anslaget till detta ändamål ej behöver ske.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att förhöjning av språngavgifterna vid Flyinge för halvblodshingstar icke nu bör vidtagas.

Stockholm den 23 januari 1963

P. Edvin Sköld

Carl Östlund

Rune Gustavsson

i Alvesta

Bengt Arweson

Eric Nelander

Elias Jönsson

i Ingemarsgården

Fritz Börjesson

i Glömminge

Gust. Nilsson

i Göingegården